

NATURALIZEM

Vsi lepo pozdravljeni! Ker se že dolgo poznamo, mislim, da se mi ni potrebno predstaviti. Za nalogo sem dobila povedati nekaj o naturalizmu na slovenskem in naturalizmu v romanu Frana Govekarja v krvi. Najprej vam bom povedala, kaj naturalizem sploh je in kakšen pogled ima na človeka, nato pa vam bom povedala nekaj o slovenskem naturalizmu, naturalizmu v romanu v krvi in izpostavila naturalistične prvine.

Naturalizem je literarna smer, ki se je v letih 1870-1890 razvila v Evropi po zgledu Zolajevega Eksperimentalnega romana. Glavna težnja naturalističnih romanopiscev je bila prikazati stvarnost v njeni dejanski resničnosti po zgledu znanosti. Vzel je človeka iz njegove sredine in ga začel opazovati kot posledico bioloških in geografskih pogojev, ki jih moramo preučiti, da ugotovimo vzroke za vedenje človeka v določenih okoliščinah. Človek je torej biološko bitje, slepo odvisno od zakonov narave, določeno z vplivi dednosti in usmerjeno z vplivi okolja. To ponazarja tudi Tainejev citat: "Človek je proizvod rase, dednosti, okolja ali zgodovinskega trenutka."

Slovenski naturalizem se je v primerjavi z evropskim začel izredno pozno. Uvedel ga je Fran Govekar, ko je v letu 1895 izdal roman V krvi. Vendar ta ni pravi naturalistični roman. Naturalizem je podaljšek realizma, ki pa se je v tem času na slovenskem še oblikoval. Zato je povsem razumljivo, da Govekar ni mogel dojeti globine naturalistične miselnosti, prav tako pa njegovi bralci. Zaradi tega se naturalizem v naslednjih letih ni razvijal dalje, šele pri Zofki Kveder in Antonu Kraigherju se uveljavi naturalizem.

Roman V krvi je prvi poskus presaditi na slovenska tla naturalistični roman. A v resnici ostaja le poskus. Govekar je le delno dojel globino naturalistične miselnosti, torej je razumljivo, da se je motil pri izbiranju snovi. Evropskemu naturalistu je snov le dokumentacija miselni osnovi, ta pa dobi bolj plastično podobo, če pisatelj izbira svojo snov tam, kjer ti biološki, geografski in socialni pogoji pridejo najbolj do veljave, to pa je pri pijancih, blaznežih, ob velikih družbenih prelomih in p. Govekar si je izbral snov vsakdanjega življenja povprečnih meščanov, pri tem pa izgubil na slikovitosti in idejni ostrini. Govekar je sprejel le nekatere prvine evropskega naturalizma, eksperimentalni roman kot osnovna metoda te smeri pa mu je ostal popolnoma tuj.

Pisatelj je v romanu V krvi poskušal ohraniti staro, da bi dal romanu idejno zaledje. Staro pa je družbena kritika in moraliziranje, vendar oboje od tega popolnoma nasprotuje naturalistični doktrini. Družbena kritika ni cilj naturalističnega romanopisca, moraliziranje pa ni vredno njegovega dela.

Kot dednost lahko razumemo življenje Tončkine matere, ki je bilo polno moških in prešuštva, ter Tončkino življenje, ki je bilo prav takšno. Kot dejavnik okolja lahko smatramo Alenkin vpliv na Tončko, kateri je pokazala čar zabav in moških, socialne pogoje pa lahko dojamemo v zgledu poroke zaradi denarja, poroke Pajka in Marije.

Kljub prej naštetim naturalističnim prvinam pa je Govekar najbolj izpostavil dednost, kar se lepo vidi tudi v samem naslovu V krvi.

To bi bilo vse o moji predstavitvi naturalizma. Upam, da ste se naučili kaj novega. Hvala vam za vašo pozornost!